

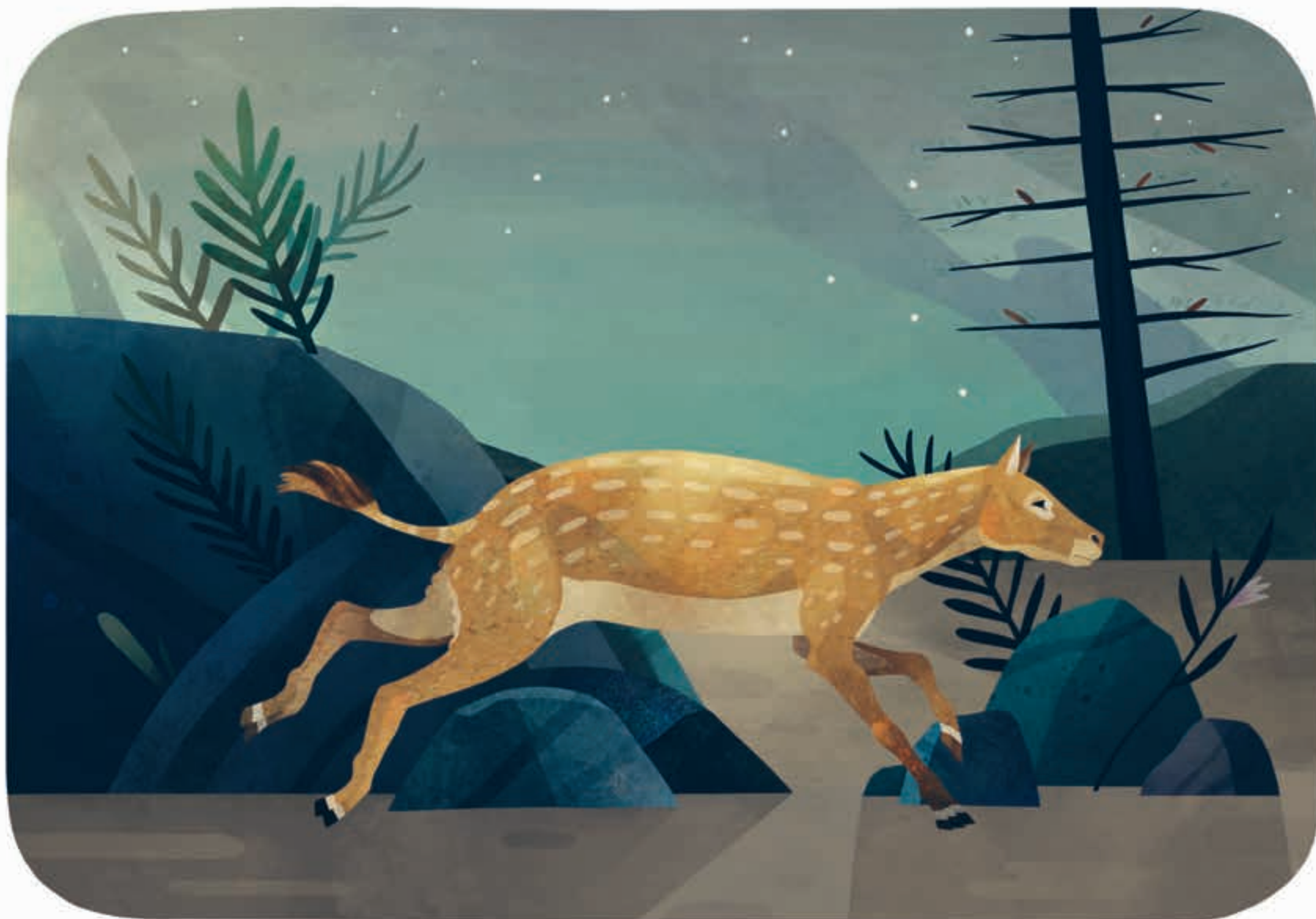

ÚVOD

Koně, hrdá a nádherná zvířata, se součástí lidských životů stali již před mnoha tisíci lety. Tehdy je naši předci zachycovali na prvních jeskynních malbách, dnes tak činíme ve filmech a literatuře. Vývoj lidstva je navíc s koňmi v mnoha ohledech provázaný – pomáhali nám orat pole, převážet těžká břemena, bojovat ve válkách i objevovat nové kouty světa.

Přestože se většinou využívali především na práci, náš vztah s těmito úžasnými stvořeními je zjevně daleko hlubší. Spousta lidí, kteří se o koně starají či s nimi pracují, vám potvrdí, jak silné pouto si s nimi vytvořili. V této knize se dozvíte o tom, jak se dnešní koně vyvíjeli, jakými způsoby v průběhu dějin spolupracovali s lidmi, a také se seznámíte s některými z nejslavnějších koní v historii.

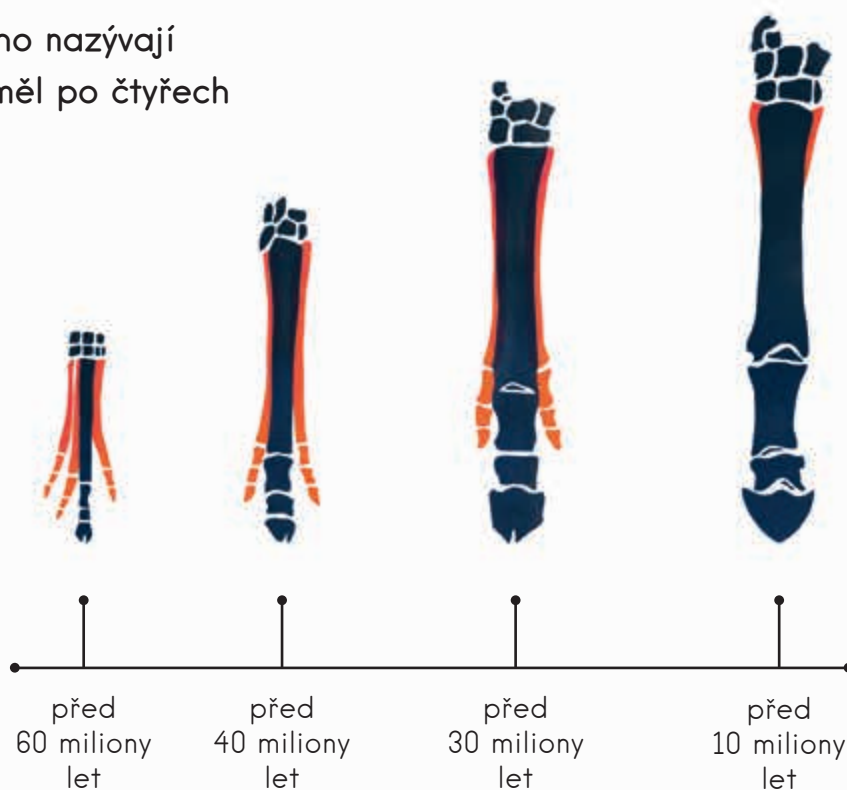
PŘEDCHŮDCE DNEŠNÍHO KONĚ

Prakoník

Koně se před mnoha miliony let začali vyvíjet z malého savce velikosti psa, který žil v Severní Americe. Vědci ho nazývají Eohippus neboli prakoník. Na předních nohách měl po čtyřech prstech a na zadních po třech.

VÝVOJ KOPYTA

Před více než 60 miliony let se kopyta prakoníků začala proměňovat. Postranní prsty se postupně zmenšovaly, aby nakonec zůstal jen středový prst s jediným velkým kopytem. To se dnes skládá ze dvou částí: z tvrdé a ohebné vnější vrstvy a z měkké vnitřní vrstvy kůže a kosti.

KOŇSKÝ TEMPERAMENT

Přestože všichni koně jsou savci, a tedy teplokrevní (na rozdíl od studenokrevných živočichů, jako jsou plazi), k rozlišení jejich různých temperamentů používáme termíny „teplokrevní“ a „chladnokrevní“. O dvou nejušlechtlejších typech teplokrevníků pak hovoříme jako o koních „plnokrevných“ (arabský a anglický plnokrevník).

Clydesdaleký kůň

Achaltekinský kůň

Fjordský kůň

Chladnokrevníci jsou klidní a trpěliví. Díky své velikosti a síle se skvěle hodí na těžkou práci.

Teplokrevníci jsou silní a hbití, nejlépe se tedy hodí k jízdě.

Plnokrevníci jsou velice rychlí. Mají delší nohy a smělou, nebojácnou povahu.

KOŇSKÉ CHODY

Koně se pohybují čtyřmi různými způsoby, kterým se říká „chody“. Na těchto stránkách si můžete prohlédnout jednotlivé kroky, z nichž se chody skládají.

1. Krok – Nejpomalejší chod, při němž se kůň zvolna prochází.

2. Klus – Používá se u tažných koní, jelikož se jeho prostřednictvím vydrží pohybovat velmi dlouho.

3. Cval – Rychlý chod, který zní jako 3 údery rychle po sobě.

4. Trysk – Nejrychlejší chod. Koně jím dokážou běžet pouze na krátkou vzdálenost, protože se při něm brzy unaví.

DIVOCÍ KONĚ

Před mnoha tisíci lety byli ještě všichni koně divocí. Volně se potulovali po rozlehlých loukách a savanách euroasijských stepí.

Dnes jsou téměř všichni koně domestikovaní, což znamená, že byli lidmi ochočeni a používají se k práci či ke sportu. Mnoho archeologů se domnívá, že se první domestikovaní koně objevili ve střední Asii asi před 6 000 lety.

KŮŇ PŘEVALSKÉHO

Dnešní koně jsou potomky divokých koní, jako je mongolský divoký kůň nazývaný kůň Převalského. Existuje i mnoho dalších skupin divokých koní, kteří se v různých oblastech světa oddělili od populací domestikovaných koní a nyní se svobodně potulují (např. severoamerický mustang). Kůň Převalského byl ve volné přírodě až donedávna zcela vyhynulý. Nyní se ale díky práci ochránců navrátil do svého původního domova v Mongolsku.